

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Úsměv dětí je nade vše

Vypracovala: Mgr. Kostelníčková Sylva, Kocfeldová Yvona, Zanášková Renata

Pedagogická rada projednala dne: 29.08.2024

Školská rada projednala dne: 29.08.2024

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název školy:	Základní škola a mateřská škola Bochoř
Adresa školy:	Školní 213/13, 751 08 Přerov
Ředitelka školy:	Mgr. Sylva Kostelníčková
Email:	zsbochor@zsbochor.cz
Platnost dokumentu:	01.09.2024

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je školské zařízení zaměřené na výchovu a vzdělávání žáků 1. – 5. třídy mimo vyučování. Jejím hlavním cílem je přispět k rozvoji všestranné a harmonické osobnosti žáků, a to prostřednictvím rozumové, mravní, tělesné, estetické a pracovní výchovy. Cílem školní družiny je podporovat rozvoj dovedností, které žáci potřebují pro život ve společnosti, a vybavit je potřebnými kompetencemi prostřednictvím aktivit, které probíhají mimo běžné vyučování.

Respektujeme jedinečnost každého dítěte a vytváříme svobodné, podnětné a bezpečné prostředí pro trávení volného času. Naším záměrem je posilovat osobnost každého dítěte, pomáhat mu najít jeho cestu, podporovat jeho seberealizaci a úspěch.

Školní družina hraje klíčovou roli v prevenci sociálně patologických jevů a zároveň poskytuje dětem prostor pro aktivní odpočinek po náročném vyučování. Pochopitelně si uvědomujeme, že děti po vyučování nechtějí pouze sedět a "být hodné", ale hledají aktivní formy trávení času, které jsou pro ně přirozené a stimulující.

Školní družina je důležitým partnerem pro rodinu i školu. Rozvíjí osobní a sociální kompetence dětí, podporuje schopnost spolupracovat a respektovat druhé, čímž přispívá k formování zdravé osobnosti odolné vůči negativním vlivům. Děti se zde učí poznávat svou hodnotu, nacházet své místo v životě a získávají potřebné vědomosti a dovednosti zábavnou formou her, soutěží, výletů a dalších aktivit. Využíváme přirozenou dětskou zvědavost k podpoře samostatného myšlení, tvořivosti a objevování světa kolem nich. Rovněž pěstujeme v dětech lásku ke sportu a aktivnímu způsobu života.

K základním principům při výchově patří:

- rozvíjet klima školní družiny pozitivním směrem, udržovat dobré vztahy mezi žáky i mezi žákem a pracovníky ŠD,
- respektovat schopnosti žáků, zadávat účelné individuální úkoly, pěstovat smysl žáků pro povinnost,
- učit žáky schopnosti naslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí,
- učit žáky spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých, projevovat pozitivní city v chování a v jednání,
- vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, prostředí, které dává prostor pro žákovu důvěru a seberealizaci,
- rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu,
- hodnotit znalosti žáků, nikoliv jejich slabiny.

CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

- Rozvoj osobnosti,
- Vedení dětí ke tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů,
- Výchova ke zdravému životnímu stylu,
- Získání a prohloubení všeobecného vzdělání a přehledu,
- Posilování komunikačních dovedností, zvyšování sociálních kompetencí,
- Schopnost najít své místo ve skupině a společnosti,
- Pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod,
- Formování životních postojů,
- Utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnickým, národním, kulturním, jazykovým a náboženským skupinám,
- Pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů,
- Odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování,
- Cílem je vytvořit zdravou osobnost, odolnou vůči negativním vlivům, připravenou pro život ve stávající společnosti. Prostřednictvím volnočasových aktivit vybavit jedince žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

ŠVP školní družiny navazuje v některých částech na ŠVP školy. Obsahuje všechny tematické celky, které zahrnuje RVP do učebního plánu pro 1. stupeň základní školy a ve svém vzdělávacím cyklu zahrnuje plán vzdělávání žáků 1. stupně. Zájmové vzdělávání ve školní družině je poskytováno od září do června daného školního roku. Provoz školní družiny stanovuje Vnitřní řád školní družiny. Strategie ŠVP školní družiny je konfigurována na dobu jednoho roku. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků, podle fyzické i psychické zdatnosti. Činnosti programu nejsou přesně věkově vymezeny, takže lze volit činnosti dle aktuálního složení účastníků. Vzdělávací program školní družiny poskytuje možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat a přesouvat témata během celé docházky do školní družiny. Vzdělávací program je doplněn ročním plánem, který vychází z ročních období a je doplněn týdenními projekty, workshopy a jednorázovými akcemi. Školní vzdělávací program je založen na dobrovolnosti.

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina se řídí ve své činnosti prováděcím předpisem k zákonu 561/2024 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), a to především vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání. Dobu, kterou žáci pobývají ve školní družině, mohou využívat k rozvíjení svých vlastních zájmů. Zájmové vzdělávání probíhá v aktivitách, které jsou zpracovány v týdenních plánech vychovatelek a obsahují tyto další činnosti:

Pravidelnou činnost – především v rámci oddělení, je dána týdenní skladbou zaměstnání (oběd, odpočinkové, rekreační, zájmové činnosti), kterou si vychovatelka vytvoří dle složení žáků oddělení

Příležitostnou činnost – nad rámec oddělení, významnější akce, které nejsou zahrnut do standardní týdenní skladby činností – celodružinové akce, projektové dny, projektové týdny, workshopy, výstavy, výlety, kulturní akce, divadelní představení, přednášky, autorská čtení atd.

Spontánní aktivity – jsou nedílnou součástí pobytu dětí ve školní družině, patří sem každodenní činnosti (individuální i skupinové) odpočinkové a rekreační i zájmové. Vychovatelky při těchto činnostech zajišťují bezpečnost dětí, ale zároveň děti motivují k vlastním aktivitám.

OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Odpočinkové činnosti

Činnosti odstraňující únavu. Do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, popřípadě ráno pro žáky v ranní družině a dále dle potřeby kdykoliv během dne. Tuto funkci mohou také plnit klidové hry, či jiné klidné zájmové činnosti, poslechové činnosti apod. Důležité je zařazení odpočinkových činností do denního režimu školní družiny, jejich organizace a náplň plní psychohygienické poslání.

Rekreační činnosti

Slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Hry a spontánní činnosti mohou být rušnější, což nelze vždy považovat za nekázeň, ale za součást možné relaxace žáků po soustředění se ve vyučování.

Zájmové činnosti

Rozvíjejí osobnost žáka. Umožňují žákům seberealizaci (popř. i kompenzaci případných školních neúspěchů), i další rozvoj pohybových dovedností a poznání. Mohou být zařazeny jako součást činnosti oddělení školní družiny jako řízená kolektivní nebo individuální činnost, případně jako spontánní kolektivní nebo individuální aktivita. Zájmová činnost může být organizována pro vybrané žáky z různých oddělení v zájmovém útvaru, který vede vychovatelka či jiný pedagog, externí lektor nebo rodič. Zájmové činnosti jsou například výtvarné, rukodělné, hudební, dramatické, literární, pohybové, přírodovědné, vlastivědné, technické apod.

Získávání dalších doplňujících poznatků při průběžné činnosti školní družiny

Například vycházky, výlety, exkurze, přednášky, poslechové činnosti, práce s knihami a časopisy atd.

PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Školní družina je určena žákům 1. – 5. třídy. Přijetí do školní družiny je na základě vyplněné přihlášky, která je platná na daný školní rok. O přijetí nebo nepřijetí do školní družiny rozhoduje ředitel školy. O ukončení vzdělávání ve školní družině může písemně požádat zákonný zástupce účastníka kdykoli v průběhu školního roku. O ukončení vzdělávání může rozhodnout ředitel školy z důvodu porušování Vnitřního řádu ŠD. Družina organizuje zájmové vzdělávání pro děti přihlášené k pravidelné docházce. Pobyt dětí a předávání jsou organizačně zajištěny. Školní družina neodpovídá za bezpečnost dětí v případě jejich samovolného odchodu bez písemného sdělení zákonných zástupců nebo vědomí vychovatelky. Školní družina se řídí Vnitřním řádem školní družiny.

ŽÁCI SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A MIMOŘÁDNĚ NADANÍ ŽÁCI

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je postupováno v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni jedinci

s různými vlohami a vlastnostmi. Patří sem děti se sociálním znevýhodněním, děti s odlišným mateřským jazykem nebo děti se zdravotním postižením či znevýhodněním. Naší snahou je tyto děti nevyčleňovat do samostatných skupin a snažíme se jim vytvořit a zajistit vhodné podmínky pro jejich úspěšné zájmové vzdělávání. Přizpůsobujeme a upravujeme jim obsah vzdělávání i odlišnou délku jednotlivých forem vzdělávání. Přihlížíme k jejich možnostem a schopnostem, respektujeme jejich individualitu a věnujeme jim specifickou péči v rozsahu, který potřebují. Při hodnocení výsledků zájmového vzdělávání zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění. Spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci dítěte, s učiteli a školskými poradenskými zařízeními. Zákonný zástupce nebo třídní učitel je povinný informovat o všech změnách zdravotního stavu dítěte. Školní družina se snaží vytvářet podmínky i pro rozvoj mimořádně nadaných dětí. Talentované děti zařazujeme do aktivit primárně určených vyšším věkovým skupinám a nabízíme jim vhodné činnosti, které rozvíjí jejich tvořivost, rozumové schopnosti nebo pohybové či umělecké dovednosti.

Materiální podmínky

Školní družina je součástí budovy ZŠ Bochoř. Pro svou činnost máme k dispozici 2 herny, využíváme školní třídy, výtvarnou učebnu, obecní tělocvičnu, počítačovou učebnu, cvičnou kuchyňku, školní zahradu a obecní hřiště. Školní družina je kvalitně vybavena deskovými i karetními hrami, stavebnicemi, sportovním materiálem i vybavením pro výtvarné a pracovní činnosti.

Ekonomické podmínky

Poplatek za školní družinu je stanoven na 300,- Kč za pololetí. 1. pololetí je splatné do konce září, druhé pololetí do konce února.

Personální podmínky

Personální obsazení školní družiny je zajištěno činností dvou vychovatelek a dvou asistentů pedagoga, kteří jsou obeznámeni s koncepcí školy.

PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Školní družina v době pobytu dětí na sebe bere odpovědnost za jejich bezpečnost a ochranu zdraví a plní povinnosti dohledu nad nezletilými (§ 422 občanského zákoníku). Pracovní řád pro zaměstnance školy a školských zařízení ukládá pedagogickým pracovníkům vykonávat nad žáky dozor. Vychovatelky jsou proškoleny o předpisech PO a BOZP. Dodržují bezpečnostní předpisy v práci. Snaží se učinit všechna opatření, aby nebezpečí úrazu bylo minimalizováno. Dojde-li k úrazu, zajistí první pomoc, informují rodiče a vyplní příslušnou dokumentaci. Školní družina disponuje lékárníčkou, která se nachází na chodbě v označené skříni. Každá z vychovatelek disponuje malou přenosnou lékárnou, kterou má stále při ruce v případě opouštění školní budovy.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE K NAPLNĚNÍ VOLNÉHO ČASU

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný s dlouhodobý styk s vrstevníky.

Kompetence k učení

- započatou práci dokončí
- umí zhodnotit své výkony
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- všímá si souvislostí mezi jevy
- dává získané vědomosti do souvislostí
- zná jednoduché textové zdroje pro učení (učebnice, encyklopedie, atlasy a další knihy nebo časopisy)

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů a tyto jsou motivací k řešení dalších problémů a situací
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná řešení
- spontánně vymýšlí nová řešení

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč
- vyjadřuje myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vhodně formulovanými větami
- komunikuje bez ostychu s ostatními dětmi i s dospělými
- dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky
- komunikuje kultivovaně
- zapojí se aktivně do společenského dění školní družiny

Sociální a interpersonální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dokáže se jim bránit
- je schopen/schopna odolat nátlaku vrstevníků chovat se nevhodným způsobem
- je schopen/schopna požádat o pomoc při řešení určitého problému
- ve skupině spolupracuje, dělí se o pomůcky a jiné materiální vybavení
- dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi dětmi
- chápe pravidla slušného chování a běžně se jimi řídí
- je schopen/schopna respektovat jiné (spojení dětí různých věkových skupin se osvědčuje jako výhoda, starší předávají zkušenosti a dovednosti mladším, všechny vedeme k tomu, aby respektovali jeden druhého)

Kompetence činnosti a občanské

- učí se plánovat
- odhaduje rizika svých nápadů
- k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně
- uvědomuje si svá práva i práva druhých
- dbá na své zdraví i na zdraví druhých, dodržují zdravý životní styl

- vnímá krásy přírody a cíleně o ni pečuje
- chová se zodpovědně v krizových situacích (první pomoc, solidarita)
- aktivně se zapojuje do aktivit
- aktivně se zapojuje do zlepšování školního prostředí (pokoje rostliny, vlastní nápady a jejich realizace, výzdoba, pořádek a čistota, boj proti vandalismu)
- respektuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při různých činnostech

Kompetence k trávení volného času

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech
- dokáže odmítnout nevhodnou nabídku na trávení volného času

EVALUACE A HODNOCENÍ

Hodnocení probíhá na úrovni družiny a oddělení. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu. Sledujeme individuální rozvoj žáků a jejich pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu. S dětmi o pokrocích, kterých dosahují, vhodným způsobem hovoříme, případně hledáme možnost zlepšení.

Vnitřní evaluace

- průběžné sebehodnocení práce vychovatelek
- hodnocení výchovné práce školní družiny vedením školy
- hodnocení výchovné práce školní družiny třídními učitelkami
- vzájemná spolupráce, přehled o rozvoji dětí
- hodnocení klimatu školní družiny
- hodnocení realizace ŠVP

Vnější evaluace

- zpětná vazba od rodičů a dětí
- hodnocení zřizovatele a České školní inspekce
- hodnocení veřejnosti podle prezentace výsledků školní družiny

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá

- činností družiny jako specifického školského zařízení
- prací jednotlivých oddělení družiny – kvalita a efektivita
- personálním stavem školní družiny a úrovní dalšího vzdělávání vychovatelek (kurzy, samostudium)
- stavem materiálních podmínek (kvalita pracovního prostředí, vybavení nábytkem, pomůckami atd.)
- zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

Techniky evaluace a hodnocení

- průběžné denní hodnocení toho, co se povedlo, co ne, hledání příčin
- kolegiální rozhovor na pedagogických či provozních poradách
- neformální povídání o činnostech ve školní družině, o svěřených dětech
- zpětná vazba bezprostředních reakcí dětí
- zpětná vazba od rodičů, zájem o činnost ve školní družině
- veřejná prezentace výsledků činnosti školní družiny
- prezentace školní družiny prostřednictvím fotodokumentace a sociálních sítí
- pozorování dětí, rozhovory s dětmi i s rodiči
- testování, jak si děti poradí se zadanými úkoly

V Bochoři dne: 10.08.2024